

ΑΛΗΘΙΝΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΕΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

"Προσκυνήσουσι τω Πατρί έν πνεύματι και αληθεία"

Υπήρχε μια διαμάχη μεταξύ Ιουδαίων και Σαμαρειτών. Δεν ήταν συγγενείς λαοί. Η Σαμαρεία ήταν εξ ολοκλήρου ξένη περιοχή με τον εθνικό βίο του Ισραήλ. Οι Σαμαρείτες πήραν το όνομά τους από το όρος Σομόρ. Τον αληθινό Θεό τον θεωρούσαν τοπικό θεό, ενώ παράλληλα πίστευαν και σε άλλους ειδωλολατρικούς θεούς. Οι Ισραηλίτες απέφευγαν με αποστροφή τους Σαμαρείτες και οι ραββινικές εντολές ήταν να μην έχουν οι Ιουδαίοι ουδεμία σχέση με τους κατοίκους της Σαμαρείας. Στην περιοχή αυτή σταμάτησε ο Χριστός να ξεκουρασθεί και πιά ειδικά στην πόλη Συχάρ κοντά στην πηγή του Ιακώβ. Στο χώρο αυτό έκανε διάλογο με μια γυναίκα Σαμαρείτιδα.

Ο διάλογος του Χριστού με τη Σαμαρείτιδα

Η Σαμαρείτιδα από τίς ερωτήσεις και την έκπληξη πού δοκίμασε από τα λόγια του Χριστού, φαίνεται πως ήταν μια απλοϊκή γυναίκα, αγράμματη και αμαθής. Ακόμη φαίνεται πως δεν είχε και καλή βιοτή. Παρ' όλα αυτά, όπως λέγει ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, ήταν άνθρωπος που επιθυμούσε να μάθει την τελειότερη γνώση για το θεό. Μεταξύ άλλων ο Κύριος έθιξε το θέμα της λατρείας του θεού. Βέβαια τόνισε πως ο Σαμαρειτικός τρόπος λατρείας του θεού είναι σφαλέρός, ενώ ο Ιουδαϊκός ο ορθός. Οι Ιουδαίοι και οι Σαμαρείτες νόμιζαν πως με τα θυμιάματα, τις θυσίες, τις περιτομές, το Ναό ή το όρος Γαριζίν, τους σωματικούς καθαρισμούς κ.ά. ευαρεστούν το θεό. Έρχεται Ο Κύριος και λέγει πως ο θεός είναι Πνεύμα, δηλαδή αυλός και οι προσκυνητές πρέπει να Τον λατρεύουν πνευματικά. Ο θεός δεν θεραπεύεται με την ύλη, γι' αυτό και ανάλογη είναι και ή λατρεία στο πρόσωπό Του. "Όλοι οι καθαρισμοί και οι περιτομές είναι σκιές, ενώ η αλήθεια είναι η πνευματική λατρεία. Ο Ευθύμιος Ζιγαβηνός γράφει πως πνευματική λατρεία είναι η ταπεινοφροσύνη. "Άλλος ερμηνευτής θα πει πως αληθινή λατρεία είναι η ορθότητα των δογμάτων και τα κατορθώματα της αρετής.

Που βρίσκεται ο Θεός;

Πού είναι ο Θεός και πού πρέπει να Τον προσκυνούμε; Ο Θεός είναι παντού και μέσα μας. Ο θεός είναι πνεύμα και το πνεύμα "όπου θέλει πνει" (Ιωάν. 3,8). Όλος ο κόσμος πλέει μέσα στις ενέργειες του θεού. "Άλλωστε το Πνεύμα του θεού "έπεφέρετο επάνω του ύδατος" (Γεν.1,2) και της αβύσσου. Ο θεός είναι "πανταχού παρών και τα πάντα πληρών". Ο Θεοφάνης ο Κεραμεύς σημειώνει πως τα λόγια που είπε ο Χριστός στη Σαμαρείτιδα για την αληθινή λατρεία του Θεού, σημαίνουν πως θα έλθει καιρός, κατά τον οποίον "Οι αληθινοί προσκυνηταί ουκ εν άφωρισμένω τόπω, αλλά πανταχόθεν προσοίσουσιν την προσκύνησιν τω πανταχού παρόντι θεώ", δηλαδή Οι αληθινοί προσκυνητές όχι σε κάποιον ειδικό τόπο, αλλά παντού και σ' όλα τα μέρη της γης θα προσφέρουν την προσκύνηση στον πανταχού παρόντα θεό. Μέσα στα δύο τελειωτικά στοιχεία του ανθρώπου που είναι η πράξη και ή θεωρία, θα λατρεύεται ο Θεός.

Η Σαμαρείτιδα είναι έλεγχος των ραθύμων

Εάν μία γυναίκα Σαμαρείτιδα δείχνει τόση σπουδή και τόση επιμέλεια και προθυμία για να μάθει κάτι χρήσιμο για την πνευματική της ζωή και παραμένει πλησίον του Κυρίου, αν και αγνοούσε ποιός είναι, καταλαβαίνουμε τί πρέπει να κάνουμε εμείς. Εμείς γνωρίζουμε ποιός είναι ο Ιησούς, πού βρίσκεται, πού προσφέρει τον εαυτό Του κ.λπ. Πάντοτε να Τον αναζητούμε χωρίς οκνηρία. Στοιχειώδη πράγματα αγνοούμε γύρω από την πνευματική μας ζωή. Πολλοί από μας δε γνωρίζουμε ποιο θεό λατρεύουμε. Τί είναι ή

Εκκλησία; Πώς θα σωθούμε; Η μετάνοια τί χαρακτηριστικά έχει και πολλά άλλα. Ή γυναίκα αυτή, αν και αμαρτωλή, είχε επιθυμία να μάθει την αληθινή λατρεία του θεού. Εμείς έχουμε το ίδιο ενδιαφέρον να μάθουμε τη διδασκαλία της Εκκλησίας μας και το Ευαγγέλιο;

Αδελφοί μου,

Εάν ενδιαφερόμαστε να μάθουμε κάτι, θα γνωρίζαμε πως η αληθινή λατρεία είναι πνευματική. “Τιμήσατε τον Θεόν πλέον της συνήθειας”, γράφει ο άγιος Γρηγόριος ο θεολόγος. Δε μας σώζουν τα ευλαβή έθιμα, αλλά η ολόψυχη και με επίγνωση πνευματική λατρεία του θεού.

Αρχιμ.Ι.Δ. Φ.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ιωάν. δ' 5-42)

Εν πνεύματι και αληθεία λατρεία

Τω καιρώ εκείνω έρχεται ο Ιησούς εις πόλιν της Σαμάρειας, λεγομένην Συχάρ, πλησίον του χωρίου ο έδωκεν Ιακώβ Ιωσήφ τω υιώ αυτού· ην δε εκεί πηγή του Ιακώβ. Ο σύν Ιησούς κεκοπιακώς εκ της όδοιπορίας, έκαθέζετο ούτως επί τη πηγή· ώρα ην ώσει έκτη. Έρχεται γυνή εκ της Σαμάρειας άντλήσαι ύδωρ. Λέγει αυτή ο Ιησούς· Δός μοι πιείν. Οι γαρ Μαθηταί αυτού άπεληλύθεισαν εις την πόλιν, ίνα τροφάς άγοράσωσι. Λέγει σύν αυτώ η γυνή η Σαμαρείτις Πώς σύ Ιουδαίος ών, παρ' έμού πιείν αιτείς, ούσης γυναικός Σαμαρείτιδος; Ού γάρ συγχρώνται Ιουδαίοι Σαμαρείταις. Απεκρίθη Ιησούς και είπεν αυτή· Εί ήδεις την δωρεάν του Θεού, και τίς εστί η λέγων σοι, δός μοι πιείν, σύ άν ήτησας αυτόν, και έδωκεν αν σοι ύδωρ ζών. Λέγει αυτώ η γυνή· Κύριε, ούτε άντλημα έχεις, και το φρέαρ εστί βαθύ· πόθεν έχεις το ύδωρ το ζών; μή σύ μείζων ει του πατρός ημών Ιακώβ, ός έδωκεν ήμίν το φρέαρ, και αυτός εξ αυτού έπιε, και οι υιοί αυτού, και τα θρέμματα αυτού; Απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν αυτή Πας ο πίνων εκ του ύδατος τούτου, διψήσει πάλιν ός δ' άν πΐη εκ του ύδατος, ου εγώ δώσω αύτώ, ού μη διψήσει εις τον αιώνα, αλλά το ύδωρ ο δώσω αύτώ, γενήσεται εν αύτώ πηγή ύδατος άλλομένου εις ζωήν αιώνιον. Λέγει προς αυτόν ή γυνή· Κύριε, δός μοι τούτο το ύδωρ, ίνα μη διψώ, μηδέ έρχωμαι ένθάδε άντλείν. Λέγει αυτή ο Ιησούς· “Υπαγε φώνησον τον άνδρα σου, και έλθέ ένθάδε. Απεκρίθη ή γυνή και είπεν· Ουκ έχω άνδρα. Λέγει αυτή ο Ιησούς· Καλώς είπας ότι άνδρα ουκ έχω, πέντε γαρ άνδρας έσχες, και νυν όν έχεις, ουκ εστί σου άνήρ, τούτο αληθές είρηκας. Λέγει αυτώ ή γυνή· Κύριε, θεωρώ ότι προφήτης εί σύ. Οι πατέρες ημών εν τω όρει τούτω προσεκύνησαν και ύμείς λέγετε, ότι εν Ιεροσολύμοις εστί η τόπος όπου δει προσκυνείν. Λέγει αυτή ο Ιησούς· Γύναι, πιστευσόν μοι, ότι έρχεται ώρα, ότε ούτε εν τω όρει τούτω ούτε εν Ιεροσολύμοις προσκυνήσετε τω Πατρί.

Ύμεις προσκυνείτε ο ουκ οίδατε, ημείς προσκυνούμεν, ο οίδαμεν, ότι ή σωτηρία εκ των Ιουδαίων εστί. Αλλ' έρχεται ώρα, και νυν εστί, ότε οι αληθινοί προσκυνηταί προσκυνήσουσι τω Πατρί εν πνεύματι, και άληθεία και γαρ ο Πατήρ τοιούτους ζητεί τους προσκυνούντας αυτόν. Πνεύμα ο θεός, και τους προσκυνούντας αυτόν, εν πνεύματι και αλήθεια δει προσκυνείν. Λέγει αυτώ ή γυνή· Οίδα ότι Μεσσίας έρχεται, ο λεγόμενος Χριστός, όταν έλθη εκείνος, άναγγελεί ήμίν άπαντα. Λέγει αυτή ο Ιησούς, Εγώ ειμί, ο λαλών σοι. Και επί τούτω ήλθον οι Μαθηταί αυτού, και εθαύμασαν ότι μετά γυναικός έλάλει, ουδείς μέντοι είπε, Τι ζητείς; ή, τί λαλείς μετ' αυτής; Αφήκεν σύν την ύδριαν αυτής η γυνή, και άπήλθεν εις την πάλιν, και λέγει τοις άνθρώποις Δεύτε, ίδετε άνθρωπον, ός είπε μοι πάντα όσα έποίησα, μή τι ούτος εστί η Χριστός; Έξήλθον σύν εκ

της πόλεως, και ήρχοντο προς αυτόν. Εν δε τώ μεταξύ, ήρώτων αυτόν οι Μαθηταί αυτού, λέγοντες, Ραββί, φάγε. Ό δε είπεν αυτοίς, Εγώ βρώσιν έχω φαγείν, ήν ύμείς ούκ οίδατε. Έλεγον ούν οι Μαθηταί προς αλλήλους· Μή τις ήνεγκεν αύτώ φαγείν; Λέγει αυτοίς ό Ιησούς, Έμόν βρώμά εστί, ίνα ποιώ το θέλημα του πέμψαντός με, και τελειώσω αυτού το έργον. Ούχ ύμείς λέγετε, ότι έτι τετράμηνος εστί, και ο θερισμός έρχεται; Ιδού, λέγω ύμίν, επάρατε τους οφθαλμούς υμών, και θεάσασθε τάς χώρας, ότι λευκαί είσι προς θερισμόν ήδη. Και ο θερίζων, μισθόν λαμβάνει, και συνάγει καρπόν εις ζωήν αιώνιον, ίνα και ό σπείρων ομού χαίρη, και ό θερίζων. Εν γαρ τούτω ό λόγος εστί ό αληθινός, ότι άλλος εστί ό σπείρων, και άλλος ό θερίζων. Εγώ απέστειλα υμάς θερίζειν, ό ούχ ύμείς κεκοπιάκατε, άλλοι κεκοπιάκασι, και ύμείς εις τον κόπον αυτών είσεληλύθατε. Εκ δε της πόλεως εκείνης πολλοί των Σαμαρειτών έπίστευσαν εις αυτόν, διά τον λόγον της γυναικός, μαρτυρούσης, Ότι είπε μοι πάντα όσα έποίησα. Ως ούν ήλθον προς αυτόν οι Σαμαρείται, ήρώτων αυτόν μείναι παρ' αυτοίς· και έμεινεν εκεί δύο ημέρας. Και πολλώ πλείους έπίστευσαν διά τον λόγον αυτού. Τή τε γυναικί έλεγον, “Ότι ούκέτι διά την σήν λαλιάν πιστεύομεν, αυτοί γάρ άκηκόαμεν, και οίδαμεν, ότι ούτος εστί αληθώς ό Σωτήρ του κόσμου, ό Χριστός.